

زندگی شهری
در کلاس انشا

سید محمد موسوی

انتشارات هم شهری
زمستان ۱۳۸۳

موسوی، محمد، ۱۳۵۵ -

زندگی شهری در کلاس انشا / نویسنده محمد موسوی. - تهران:
همشهری، ۱۳۸۳.

۸۰ ص.: مصور. - (انتشارات همشهری؛ ۷۲)

ISBN 964-6274-72-2 ۵۰۰ ریال

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. فن نگارش. ۲. فارسی - انشا و تمرین. الف. انتشارات همشهری.
ب. عنوان.

فا ۸۰۸ / ۰۴

۹ ز ۸۶۴ م / PIR ۲۸۳۹

۸۳ - ۳۸۳۷۴ م

کتابخانه ملی ایران

نام کتاب: زندگی شهری در کلاس انشا

نویسنده: سید محمد موسوی

ناشر: انتشارات همشهری

طراح جلد: کامران مهرزاده

صفحه‌آرایی: داوود محرابی

چاپ: خواجه

چاپ اول: زمستان ۱۳۸۳

شمارگان: ۳۰۰۰ نسخه

بها: ۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۶۴ - ۶۲۷۴ - ۷۲ - ۲

حق چاپ برای ناشر محفوظ است.

فهرست

۴	مقدمه
۸	خواندن نوشتن
۱۰	فصل اول: خانه خیابان
۱۰	بیرون از خانه
۱۸	عبور و مرور
۲۸	ساخت و ساز
۳۴	محیط زیست
۴۲	فصل پایانی: تقاطع
۴۲	خرید
۵۰	تفریح و سرگرمی
۶۰	خانواده
۶۸	سلامتی
۷۴	روابط انسانی

مقدمه

همایش فرهنگی «موضوع انشا: زندگی» از آغاز با هدف جلب توجه عمومی و مخصوصاً، جلب اهتمام و توجه دست اندرکاران امور فرهنگی و آموزشی به درس مظلوم و مهجور انشا و نقش این درس در تقویت بنیه های فکری و تقویت مشارکت اجتماعی دانش آموزان شکل گرفت.

از سوی دیگر شهرداری تهران که از سال ها پیش با حرکت هایی چون زاه اندازی جریان شهردار مدرسه و تأسیس روزنامه همشهری و انتشار روزنامه آفتابگردان به فرهنگ سازی عمومی خصوصاً در سنین نوجوانی شهروندان اهتمام کرده بود به این باور رسیده است که تنها زمانی دغدغه های کلان در زمینه آموزش های شهروندی و ترویج فرهنگ شهرنشینی پاسخ مناسب خواهد یافت که همه نهادهای مختلف شهری و اجتماعی در آن مشارکت کنند. مخصوصاً نهاد آموزش و پرورش در این جهت بسیار تعیین کننده است و در این میان معلمان انشا نقش بسیار تعیین کننده ای دارند. این بحث مطرح شد که اگر درس انشا از وضعیت فعلی درآمد و مورد توجه قرار گیرد و به عنوان یک کلاس بی اهمیت و حاشیه ای تلقی نشود معلمان انشا می توانند با طرح موضوعات شهری در کلاس درس اولاً دانش آموزان را با این مقوله ها آشنا کنند و ثانیاً از دانش آموزان بخواهند بر روی این موضوعات مطالعه و تحقیق کنند و درباره این موضوعات انشا بنویسند و به جای تکرار موضوعاتی کلیشه ای چون «علم بهتر است یا ثروت» یا «تابستان خود را چگونه گذرانید» یا «فواید شیر گاو» و ... که معمولاً بچه ها آخر شب از بزرگترها جزوه می گیرند و فردا سر کلاس می خوانند و ... به موضوعاتی چون واقعیت های محله - مشکلات شهری - مسائل کوچه و خیابان -

راه حل مشکلات زندگی شهری و مقوله‌هایی مانند: محیط زیست، معماری، ترافیک و ... پرداخته شود.

نسل نوجوان و جوان ما به هر حال باید برای زندگی در شرایط جدید آماده شود و خود را برای حل معضلات روبه رشد زندگی شهری آماده کند. با چنین دیدگاه و پیش فرضی بحث برگزاری همایش معلمان انشا مطرح شد و قصد این بود که در این همایش یک روزه، اولاً: از معلمان انشا که کمتر مورد تقدیر قرار گرفته‌اند، تجلیل شود و جایگاه و نقش آنها به عنوان قهرمانان گمنام عرصه فرهنگ و قلم مورد توجه واقع گردد، چون در حقیقت عمده نویسندگان و روزنامه‌نگاران برجسته و توانمند با هدایت و راهنمایی این معلمان به موقعیت حرفه‌ای ممتاز رسیده‌اند، در حالیکه این نقش کمتر مورد توجه قرار می‌گیرد.

ثانیاً، از معلمان مدارس تهران که در این همایش گرد هم می‌آیند دعوت می‌شود تا در کلاس انشا با تغییر در محتوا و قالب کار خود به یاری مدیریت شهری تهران بیایند.

ابتدا در محتوا و موضوع کارشان موضوعات شهری را به بچه‌ها سفارش بدهند تا بچه‌ها با انشا نوشتن درباره مسائل و موضوعات شهری و در واقع مسائل طبیعی و جاری و روزمره زندگی با این مقوله‌ها درگیر و مرتبط بشوند و ذهنشان در این زمینه‌ها فعال شود و ترغیب شوند تا پیرامون خود را با دقت بیشتری نگاه کنند و به اطراف خود بیشتر توجه نمایند. همسایه‌ها، مغازه‌دارهای محل، خیابان‌ها و کوچه‌ها، سبک ساختمان‌ها و نوع معماری منازل، پارک و بوستان و فضای سبز محل، پیرمرد و پیرزن و کودک و نوجوان دور و بر خود را مورد توجه قرار دهند.

و دیگر اینکه به جای نوشتن مقاله که از دیرباز در کلاس‌های انشا مرسوم بوده به قالب‌های دیگر نوشتاری هم توجه کنند. یعنی، مثلاً: از بچه‌ها بخواهند که با یکی از اهالی محل مصاحبه کنند. درباره یک معضل و مشکل منطقه گزارش تهیه نمایند. برای یک مسئله میزگرد برگزار کنند و حاصل آن را به کلاس بیاورند و ...

چنین تجربه‌هایی دانش‌آموزان را با فعالیت‌های رسانه‌ای و روزنامه‌نگاری نیز بیشتر آشنا خواهد کرد. و آنها را برای همکاری بهتر با نشریه‌ای چون همشهری و ضمائم آن مانند: همشهری محله، دوچرخه، همشهری جوان و ... آماده خواهد ساخت تا در قالب خبرنگار افتخاری یا ... این همکاری شکل جدی‌تری پیدا کند.

به همین منظور علاوه بر سخنرانی بعضی از اساتید و کارشناسان و تبادل نظر معلمان با سابقه و پیشکسوت درخصوص کلاس انشا و تجلیل و بزرگداشت معلمان قدیمی این درس، در این همایش یک روزه چند جلد کتاب هم میان معلمان انشا توزیع خواهد شد.

یک کتاب به موضوع آموزش های زندگی شهری در کلاس درس اختصاص دارد که مقوله های مختلفی چون تردد و حمل و نقل، عمران شهری، مسکن و اشتغال، فضای سبز، آلودگی هوا، ساخت و ساز و معماری و ... را مورد توجه قرار می دهد. کتاب دیگر به موضوع آموزش های روزنامه نگاری در کلاس درس اختصاص دارد که ضمن معرفی و آموزش قالب های مختلف نوشتاری مرسوم در رسانه ها و روزنامه ها نمونه هایی را نیز ارائه خواهد کرد.

کتاب هایی نیز حاوی نظرات و دیدگاه های کارشناسان و چهره های فرهنگی درخصوص کلاس های انشا و راه های ارتقای آموزش نویسندگی خواهد بود. امید ما آن است که این حرکت هم شهری محله که با همکاری شورای نشر سازمان فرهنگی و هنری شهرداری تهران و خانه فرهنگ نیمرخ، آغاز شده است در آینده با همکاری نهادهای گوناگون مرتبط چون: کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان اتحادیه انجمن های اسلامی دانش آموزان، نشریات مخصوص نوجوانان مانند: دوچرخه و ... به یک جریان موثر در جهت ترویج و تشویق فعالیت های فرهنگی و اجتماعی میان نوجوانان و دانش آموزان تبدیل گردد و در سال های آینده به شکل کامل تر و دقیق تر دنبال شود.